

HERESIALyceum

- > Begaafdheidsprofielschool
- > Cultuurprofielschool
- > Versterkt talenonderwijs
- > Bètaprogramma

OVER DE BRUG 2021-2022

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
Aan de ouders en leerlingen van de derde klassen	4
Hoofdstuk 1.....	5
Tweede Fase	5
De tweede fase havo 2022-2023 (duur: 2 jaar)	5
De tweede fase vwo (Atheneum) 2022-2023 (duur: 3 jaar)	6
De tweede fase vwo (Gymnasium) 2022-2023 (duur: 3 jaar).....	6
Gemeenschappelijk deel	7
Het Profieldeel.....	7
Het vrije deel	8
Sprokkelvak	9
Vooropleidingseisen	9
Hoofdstuk 2.....	10
Kies ik havo of vwo?.....	10
Hoofdstuk 3.....	11
Kiezen met behulp van de computer.....	11
Hoofdstuk 4	12
Eens gekozen blijft gekozen?.....	12
Overstapmogelijkheden	12
Ontheffing voor de tweede moderne vreemde taal op het atheneum?	13
Gymnasium	14
Hoofdstuk 5.....	15
Wie helpen je bij je keuze	15
Je ouders	15
De school.....	15
Docenten en decanen	15
De decanenkamer/OLC.....	15
Hoofdstuk 6	16
LoopbaanOriëntatie- en Begeleiding (LOB).....	16
Hoofdstuk 7.....	17
Het een en ander op een rij... ..	17
De voorlopige keuze	17
Hoofdstuk 8	19
Vakkenvoorlichting	19
Nederlands	19

Engels.....	20
Frans.....	21
Duits.....	22
Spaans.....	23
maatschappijleer	24
geschiedenis	25
lichamelijke opvoeding	26
levensbeschouwing	27
culturele en kunstzinnige vorming	28
kunst beeldend en kunst algemeen.....	29
muziek.....	30
Latijnse taal en cultuur.....	31
Griekse taal en cultuur	32
Chinese taal en cultuur.....	33
wiskunde A / C	33
wiskunde B	35
wiskunde D	36
economie.....	37
filosofie.....	38
aardrijkskunde	39
biologie	40
scheikunde	41
natuurkunde	42
informatica	43
bedrijfseconomie	44

INLEIDING

AAN DE OUDERS EN LEERLINGEN VAN DE DERDE KLASSEN

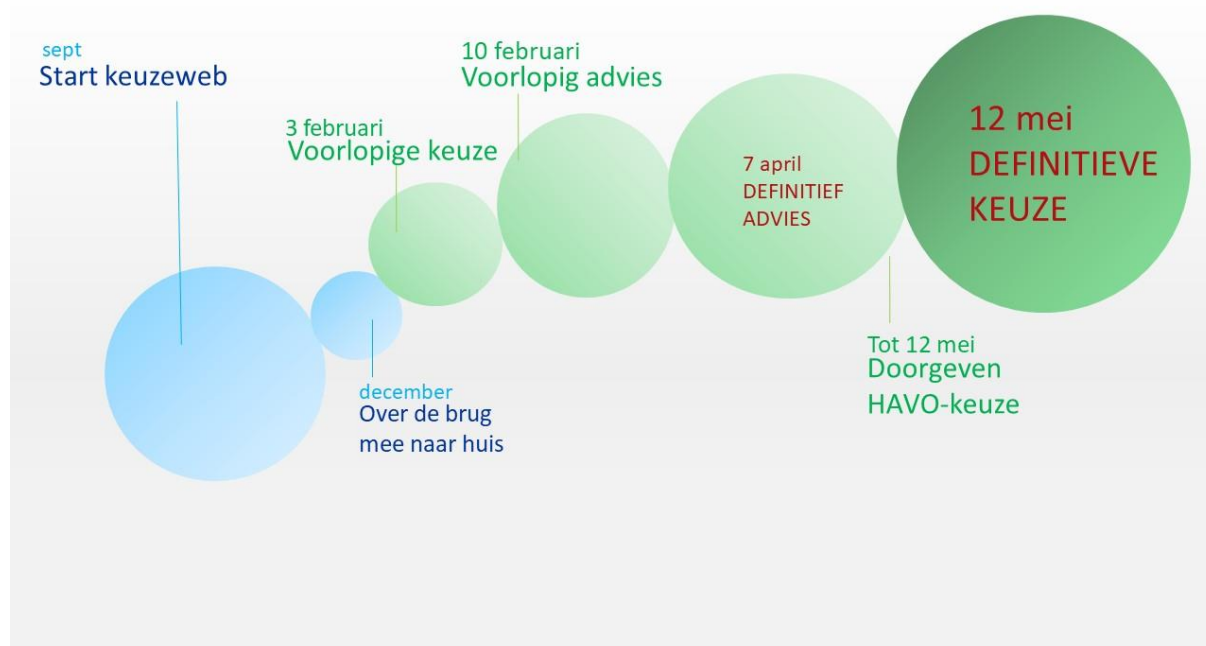
Aan het einde van dit schooljaar ronden jullie de driejarige brugperiode op onze school definitief af. Je gaat 'Over de Brug' naar de bovenbouw, oftewel naar de Tweede Fase; dat betekent dat je een definitieve keuze gaat maken voor havo of vwo en voor één van de vier profielen die al min of meer een voorbereiding zijn op een latere vervolgopleiding en een later beroep.

Met de algemeen oriënterende lessen in Keuzeweb van de eerste maanden van dit schooljaar heb je een koers uitgezet naar je eerste voorlopige keuze voor volgend jaar als je naar de bovenbouw gaat.

Je ontvangt Over de Brug waarin alle informatie is opgenomen die je nodig hebt om die eerste voorlopige keuze alvast zo goed mogelijk te maken. In februari ontvang je een advies over de voorlopige keuzes die je hebt gemaakt. Dit advies is gebaseerd op je voortschrijdend gemiddelde, je prestaties van de afgelopen jaren en vooral ook op je inzet en je motivatie.

In de maanden daarna heb je uitgebreid de gelegenheid om met de decaan of met je klassendocent of vakdocenten je keuzes nog eens goed door te praten. Uiteraard mogen je ouders bij die gesprekken aanwezig zijn; we vragen ze dan wel daarvoor via school telefonisch of per mail contact met ons op te nemen!

De volgende data zijn van belang:

Je voorlopige keuze maak je dus op **donderdag 3 februari 2022** en uiterlijk op **donderdag 12 mei 2022** moet jouw definitieve keuze bij ons bekend zijn.

Bewaar in de toekomst al het materiaal dat je krijgt en gebruikt, om je zo goed mogelijk voor te bereiden op de keuze van je vervolgopleiding! Succes met het maken van de juiste keuzes!

Tilburg, december 2021

De decanen:

mevr. K. Strijbis k.strijbis@theresialyceum.nl :

dhr. F. Schijvens f.schijvens@theresialyceum.nl :

klas **H3A, B3D, B3F en B3G**

klas **H3B, B3C en B3E**

HOOFDSTUK 1

TWEEDE FASE

Na de driejarige brugperiode in de onderbouw volgt nu de bovenbouwperiode op havo of vwo die ook wel 'de Tweede Fase' wordt genoemd. Van de leerlingen in de bovenbouw wordt verwacht dat ze meer zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid t.a.v. hun studieaanpak laten zien. Veel vakken werken bijv. met studiewijzers; dit zijn stofomschrijvingen, (huiswerk-) opdrachten, studietips, toets- en proefwerkschema's voor een hele periode. De leerlingen werken vaak in de klas al aan deze opdrachten en buiten de lessen weten ze in principe wat zij moeten bestuderen of maken.

Lesprogramma

Het lesprogramma in de Tweede Fase voor havo en vwo bestaat globaal gezien uit een:

- gemeenschappelijk deel
- profieldeel
- vrij deel

De vier profielen die gekozen kunnen worden zijn:

- Natuur en Techniek (NT)
- Natuur en Gezondheid (NG)
- Economie en Maatschappij (EM)
- Cultuur en Maatschappij (CM)

Hieronder staan de profielen schematisch weergegeven. De kolommen (verticaal) betreffen de profielen en van boven naar onder staan de verplichte vakken en de vakken die gekozen mogen worden om het profiel (vakkenpakket) compleet te maken.

DE TWEEDE FASE HAVO 2022-2023 (DUUR: 2 JAAR)

	NT	NG	EM	CM
Gemeen- schappe- lijk deel havo	Nederlands Engels maatschappijleer lich. opvoeding ckv	Nederlands Engels maatschappijleer lich. opvoeding ckv	Nederlands Engels maatschappijleer lich. opvoeding ckv	Nederlands Engels maatschappijleer lich. opvoeding ckv
	levensbeschouwing	levensbeschouwing	levensbeschouwing	levensbeschouwing
profiel- vakken verplicht	wiskunde B natuurkunde scheikunde	wiskunde A, of B biologie scheikunde	wiskunde A, of B economie geschiedenis	geschiedenis 2e mvt* kunstvak* of 3e mvt*
2 profiel- keuzevak- ken; minimaal 1 vak v.d. eerste 2 genoemde	informatica biologie	aardrijkskunde natuurkunde	bedrijfseconomie 2e mvt*	economie aardrijkskunde
	economie aardrijkskunde 2e mvt* kunstvak**	economie 2e mvt* Informatica kunstvak**	3e mvt* aardrijkskunde kunstvak** informatica	3e mvt* kunstvak** bedrijfseconomie wiskunde A informatica
Pws	profielwerkstuk	profielwerkstuk	profielwerkstuk	profielwerkstuk
Vrije deel	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen

* mvt staat voor moderne vreemde taal en hiermee wordt bedoeld Frans of Duits

** met kunstvak wordt bedoeld beeldende vorming of muziek

Leerlingen die op havo C&M geen wiskunde kiezen, moeten in klas 4 en 5 rekenen volgen (1 periode per schooljaar). Dit wordt afgesloten met een schoolexamen in havo 5.

DE TWEEDE FASE VWO (ATHENEUM) 2022-2023 (DUUR: 3 JAAR)

	NT	NG	EM	CM
Gemeen- schappelijk deel atheneum	Nederlands Engels 2e mvt* maatschappijleer lich. opvoeding ckv levensbeschouwing	Nederlands Engels 2e mvt* maatschappijleer lich. opvoeding ckv levensbeschouwing	Nederlands Engels 2e mvt* maatschappijleer lich. opvoeding ckv levensbeschouwing.	Nederlands Engels 2e mvt* maatschappijleer lich. opvoeding ckv levensbeschouwing
profiel- vakken verplicht	wiskunde B natuurkunde scheikunde	wiskunde A of B biologie scheikunde	wiskunde A of B economie geschiedenis	geschiedenis wiskunde A of C kunstvak*** of mvt*
2 profiel- keuzevak- ken; minimaal 1 vak v.d. genoemde boven de streep	wiskunde D biologie informatica economie aardrijkskunde cultuurvak**	aardrijkskunde natuurkunde economie wiskunde D cultuurvak** informatica	bedrijfseconomie aardrijkskunde 3e mvt* cultuurvak** informatica	economie aardrijkskunde 3e mvt* cultuurvak** bedrijfseconomie informatica
Pws	profielwerkstuk	profielwerkstuk	profielwerkstuk	profielwerkstuk
Vrije deel	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen

* mvt staat voor moderne vreemde taal en hiermee wordt bedoeld Frans of Duits of Chinees

** met cultuurvak wordt bedoeld beeldende vorming of muziek of filosofie

*** met kunstvak wordt bedoeld beeldende vorming of muziek

DE TWEEDE FASE VWO (GYMNASIUM) 2022-2023 (DUUR: 3 JAAR)

	NT	NG	EM	CM
Gemeen- schappe- lijk deel gymnasium	Nederlands Engels klassieke taal* maatschappijleer lich. opvoeding levensbeschouwing	Nederlands Engels klassieke taal* maatschappijleer lich. opvoeding levensbeschouwing	Nederlands Engels klassieke taal* maatschappijleer lich. opvoeding levensbeschouwing	Nederlands Engels klassieke taal* maatschappijleer lich. opvoeding levensbeschouwing
profiel- vakken verplicht	wiskunde B natuurkunde scheikunde	wiskunde A of B biologie scheikunde	wiskunde A of B economie geschiedenis	- geschiedenis - wiskunde A of C 2de klassieke taal*, mvt** of cultuurvak***
2 profiel- keuzevak- ken; minimaal 1 vak vd genoemde boven de streep	wiskunde D biologie informatica 2 ^{de} mvt** economie aardrijkskunde cultuurvak***	aardrijkskunde natuurkunde 2 ^{de} mvt** economie wiskunde D cultuurvak*** informatica	bedrijfseconomie aardrijkskunde 2 ^{de} mvt** cultuurvak*** informatica	economie aardrijkskunde 3 ^{de} mvt** cultuurvak*** bedrijfseconomie informatica
Pws	profielwerkstuk	profielwerkstuk	profielwerkstuk	profielwerkstuk
Vrije deel	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen	verbreden/verdiepen versterken/verkennen

* klassieke taal is Latijn of Grieks

** mvt staat voor moderne vreemde taal en hiermee wordt bedoeld Frans of Duits of Chinees

*** met cultuurvak wordt bedoeld beeldende vorming of muziek of filosofie

GEMEENSCHAPPELIJK DEEL

Het gemeenschappelijk deel bestaat uit de volgende vakken:

Gemeenschappelijk deel	
HAVO	VWO
Nederlands	Nederlands
Engels	Engels
	Frans/Duits/Chinees (ath) of Latijn/Grieks (gymn)
Maatschappijleer	Maatschappijleer
Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding
CKV	CKV
Levensbeschouwelijke vorming	Levensbeschouwelijke vorming

HET PROFIELDEEL

Het Profieldeel bevat een aantal vakken die vaak onderling samenhangen om een goede voorbereiding te geven als je later een studie wilt gaan volgen in een bepaalde richting aan het HBO (Hoger Beroepsonderwijs) of het WO (Wetenschappelijk Onderwijs/ de Universiteit).

Er zijn vier Profielen:

Profieldeel				
	'Natuur'profielen		'Maatschappij'profielen	
	NT	NG	EM	CM
Accent op vakken:	Natuurkunde, scheikunde en wiskunde B	Scheikunde, biologie en wiskunde	Economie, wiskunde, geschiedenis en talen	Geschiedenis, talen en kunstvakken
Sectoren	Techniek en ICT	Gezondheidszorg, chemie, milieu en agrarisch	Economische en commerciële sector	Kunst en cultuur, communicatie, onderwijs, sociale en maatschappelijke vorming

HET VRIJE DEEL

Naast het verplicht gemeenschappelijk deel en het gekozen profiel met verplichte profielvakken, kiezen de leerlingen nog een keuzevak.

Vrij deel		
Verdieping	Specialisatie binnen profielvakken. Kennismaken met onderdelen van vakken die binnen het reguliere vak oppervlakkig aan orde komen	
Verbreiding	Bestaat uit leerinhoud die past bij het gekozen profiel maar daar binnen nauwelijks aan de orde komt, zoals gespreksvaardigheid in de Spaanse taal, cryptologie of direct prototyping.	kleinere modulen van 40 of 80 studielasturen
Versterking	Versterking gebeurt met name door coaching door de mentor. Versterken kan echter ook een ondersteuning zijn in het ontwikkelen van studievaardigheden. In de bovenbouw moeten de leerlingen zelfstandiger aan de slag, zij moeten hun eigen studie meer plannen en sommige kunnen daar wel wat hulp bij gebruiken. Ook biedt een aantal vakken een versterkingsmodule aan die vergelijkbaar is met de begeleidingslessen uit de onderbouw.	Coaching door mentor. 30 klokuren per jaar.
Verkennen	o.a. tijdens mentoruren en projectdagen (bijvoorbeeld LOB – LoopbaanOriëntatie en Beroepskeuze)	

SPROKKELVAK

Sommige leerlingen zouden graag meer vakken willen volgen dan verplicht is. Als je zo'n extra vak wilt kiezen, moet je daarbij rekening houden met twee zaken.

1. In de eerste plaats bepalen de docenten die jou in de derde klas lesgeven bij de laatste rapportvergadering of ze jou toestemming geven voor het volgen van dat vak of niet. Ze letten daarbij niet alleen op je rapportcijfer maar kijken ook naar je motivatie voor dat vak en naar jouw studiehouding in het algemeen.

2. En in de tweede plaats moet je rekening houden met het feit dat het door jou gekozen vak misschien wel niet of slechts ten dele in jouw rooster geplaatst kan worden. In dat geval zul je niet alle lessen of soms helemaal geen lessen van dat vak kunnen volgen. Zo'n vak waar wij geen 'inroostergarantie' voor kunnen geven, noemen wij een 'sprokkelvak'. Je begrijpt dat je over een grote dosis zelfstandigheid moet beschikken om zo'n vak te kunnen volgen.

Als je toch overweegt om een 'sprokkelvak' erbij te nemen, moet je dit **schriftelijk aangeven via een formulier aan het eind van dit schooljaar**. De definitieve toestemming of afwijzing voor het volgen van een 'sprokkelvak' krijg je dus pas na de overgangsvergadering. Als je hiervoor toestemming krijgt, ga je na de grote vakantie samen met je mentor in de bovenbouw kijken hoe het volgen van dit sprokkelvak voor jou in jouw rooster uitpakt. Houd er wel rekening mee dat je dit 'sprokkelvak' gedurende minimaal één jaar moet volgen. Mocht je na één jaar toch willen stoppen met sprokkelen dan moet je ouder/verzorger dit schriftelijk bij afdelingsleider kenbaar maken.

VOOROPLEIDINGSEISEN

Welke vooropleidingseisen worden gesteld, welke profielen en vakken heb je nodig voor de opleiding die jij wilt gaan doen?

Klik [hier](#) voor de doorstroomrechten na havo en vwo.

HOOFDSTUK 2

KIES IK HAVO OF VWO?

De keuze tussen hoger algemeen vormend onderwijs (havo) en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) heeft met verschillende zaken te maken. De keuze is o.a. afhankelijk van je intellectuele capaciteiten, je 'zin om te leren', je doorzettingsvermogen en je aanleg om theoretisch of juist praktisch bezig te zijn.

Het havo (5 jaar) leidt op voor studies in het hoger beroepsonderwijs (HBO); je wordt opgeleid voor een specifiek beroep en de studie is erg op dat beroep gericht; je loopt tijdens je HBO-opleiding regelmatig stage bij bedrijven of instellingen.

Het vwo (6 jaar) leidt in eerste instantie op voor universitaire studies; er wordt een kritische houding van je verwacht; bestaande kennis is in dergelijke studies niet heilig; je gaat op zoek naar nieuwe mogelijkheden. Deze studies zijn veelal theoretisch van karakter; stage lopen vindt vaak pas plaats in de laatste fase van de studie.

Het is natuurlijk belangrijk dat je weet wat de opleidingseisen van HBO's en universiteiten zijn. Op onze website www.theresialyceum.nl > leerling > decanaat > vervolgopleiding HBO/WO vind je de zogenaamde Doorstroomrechten

Van alle opleidingen is op te zoeken of je een havo- of vwo- opleiding nodig hebt en met welk(e) profiel(en) en eventueel aanvullend vak je in principe toelaatbaar bent. Als je bij ons op school naar het vwo wil, dan gelden daarvoor een aantal voorwaarden. Deze kun je vinden op onze website onder overgangsnormen.

HOOFDSTUK 3

KIEZEN MET BEHULP VAN DE COMPUTER

We vragen je om na lezing van deze informatie samen met je ouder(s)/verzorger(s) een voorlopige maar zorgvuldige keuze te maken. Hoewel je deze keuze nog kunt veranderen en bijstellen, moet dit al serieus gebeuren. De school zal je immers al in week 6 in 2022 een advies geven over de haalbaarheid van de keuze en je verdere onderzoek (gesprekken met vakdocenten, klassendocent, decaan) is gebaseerd op je voorlopige keuze. Bovendien: **als je al bij je voorlopige keuze voor havo kiest, word je vanaf dat moment voor toetsen al op havo-niveau beoordeeld. Twijfel je nog aan de keuze voor havo, kies dan altijd voor vwo (atheneum of gymnasium).**

Je eerste voorlopige keuze maak je kenbaar onder leiding van je mentor en decaan met behulp van het pakketkeuzeprogramma in Zermelo. Vervolgens heb je tot en met 12 mei de tijd om jouw keuze via de decaan aan te laten passen. Het enige wat niet meer kan, is een havo-keuze terugdraaien. Eenmaal havo gekozen, blijft havo gekozen.

HOOFDSTUK 4

EENS GEKOZEN BLIJFT GEKOZEN?

Op **12 mei 2022** wordt je keuze definitief en kun je geen wijzigingen meer aanbrengen in je profielkeuze en je keuzevakken.

Eenmaal in de bovenbouw is overstappen, bijvoorbeeld van 4 vwo naar 4 havo of van profiel veranderen niet mogelijk. Er kunnen zich wel bijzondere, onvoorziene omstandigheden voordoen, op grond waarvan je aan jouw afdelingsleider vraagt of in jouw geval een uitzondering gemaakt kan worden. (Neem dan wel zo spoedig mogelijk contact met hem/haar op.)

OVERSTAPMOGELIJKHEDEN

Bij bevordering op het eind van het derde brugjaar naar klas 4 is ook de overstap mogelijk naar het MBO. Informeer voor de mogelijkheden bij je mentor en/of decaan.

Sommige leerlingen willen eerst het havo-diploma halen om daarna eventueel nog vwo te doen. Als je serieus overweegt om de mogelijkheid van vwo open te houden, moet je bij de samenstelling van het havo-pakket ook al eens naar het gemeenschappelijk en het profieldeel op vwo kijken. Aangezien op vwo twee moderne vreemde talen verplicht zijn, is het wenselijk om op havo ook al een tweede moderne vreemde taal te volgen. Bij een keuze voor het profiel Cultuur en Maatschappij op havo is het verstandig om wiskunde A te kiezen vanwege de verplichting op vwo om wiskunde te doen. Vraag eventueel advies aan je decaan.

Met het havo-diploma kun je toegelaten worden tot de vijfde klas vwo, als je vakkenkeuze op de havo goed aansluit bij het gemeenschappelijk deel en het profiel op het vwo.

De procedure is verder in te zien op www.theresialyceum.nl > school > profiel > havo en vwo > inrichting tweede fase en [procedure overstap](#).

Leerlingen die de overstap mogen maken, genieten vrijstelling van: maatschappijleer en CKV. Zij dienen uiteraard een profiel te kiezen dat aansluit bij het profiel van 5 havo.

Bij de overstap van 5 havo naar 5 vwo moet de leerling z.s.m. de leerstof van het 4e leerjaar vwo bijwerken en krijgt de leerling een toets voor zover er Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) aan de orde is geweest. Zijn er meerdere PTA-toetsen (per vak) afgenomen in 4 vwo dan kan de kandidaat volstaan met één toets over de hele stof van dat vak. Er moet dan een weging toegepast worden die overeenkomt met die van de gemiste werken op 4 vwo. Per vak worden hier afspraken over gemaakt.

Het is mogelijk om op onze school een ontheffing aan te vragen voor de tweede moderne vreemde taal op het atheneum. De ontheffing kan worden verleend:

- a. aan een leerling met een stoornis die betrekking heeft op taal, of met een zintuiglijke beperking die effect heeft op taal;
- b. aan een leerling die een andere moedertaal heeft dan Nederlands of Fries
- c. aan de "eenzijdige bèta" die het onderwijs in één van de natuurprofielen volgt en voor wie het volgen van onderwijs in de taal naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding hindert.

In plaats van de tweede moderne vreemde taal volgt de leerling een ander examenvak. Het programma als geheel wordt dus niet verlicht.

Dat een school ontheffing kan verlenen, betekent niet dat er sprake is van een automatisch recht. De school dient een afgewogen inschatting te maken of er sprake is van een blokkade. Waar de tweede moderne vreemde taal niet blokkerend werkt, hoeft de ontheffing niet te worden verleend.

Om in aanmerking te komen voor ontheffing van de 2de Moderne Vreemde Taal op VWO dient een **schriftelijke aanvraag te worden gedaan door ouders bij de examencommissie (examencommissie@theresialyceum.nl)**, in verband met de definitieve adviesvergaderingen uiterlijk vóór 1 maart 2022. Bij deze aanvraag moet informatie worden overlegd waaruit blijkt dat de leerling voldoet aan één van de categorieën. Ontheffing kan dan worden verleend op basis van deze gegevens en zal van kracht worden indien de leerling bevorderd wordt naar 4 atheneum, dan wel indien de leerling na het behalen van een havo-diploma toegelaten wordt tot 5 atheneum. Het betekent dus ook dat een leerling die van klas 3 naar 4 havo wordt bevorderd maar de mogelijkheid wil openhouden om na het behalen van het havo-diploma verder te gaan naar het atheneum, in het havo pakket geen tweede moderne vreemde taal hoeft op te nemen, mits deze leerling natuurlijk dezelfde procedure doorlopen heeft zoals hierboven beschreven.

Wat betreft de aanvraag voor ontheffing op basis van **categorie a en b**, geldt dat bij de aanvraag een bewijs moet worden toegevoegd, waaruit blijkt dat er een blokkade is voor het volgen van een tweede moderne vreemde taal op vwo.

Wat betreft de aanvraag voor ontheffing op basis van **categorie c**, waarbij een leerling van onze derde klas dus om ontheffing zou kunnen vragen op grond van een blokkade voor het vwo-diploma als eenzijdige bèta, geldt het onderstaande:

1. Ouders moeten uiterlijk vóór 1 maart 2022 een goed gemotiveerd verzoek tot ontheffing van een tweede moderne vreemde taal indienen bij de examencommissie via het email adres: examencommissie@theresialyceum.nl
2. De afdelingsleider klas 3 verzamelt de informatie waarop de examencommissie een besluit kan baseren.
3. Bij die informatie hoort in iedere geval:
 - a. het advies van de docenten van de talen en de docenten van de bètavakken;
 - b. de resultaten voor de talen en de bètavakken in de gehele onderbouw;
 - c. een onderzoek of de leerling compenserend gedrag heeft vertoond (te denken valt aan begeleiding, inzet, bijles etc);
 - d. het advies van de mentor;
 - e. het advies van de docentenvergadering in het derde leerjaar. Hierbij is onder andere indicatief voor de regeling dat de leerling voor de bèta-vakken een vwo-advies (1)* en voor de talen het advies 3, 4, of 5* heeft gekregen.
4. Het besluit om wel of niet de ontheffing toe te kennen, wordt op basis van het verzoek van de ouders en bovenstaande informatie door de examencommissie genomen. De examencommissie maakt daarbij een afweging tussen de geleverde informatie en het individuele belang van de leerling.
5. Beroep tegen het besluit van de examencommissie is mogelijk bij de rector.

Een leerling die instroomt vanuit een andere school kan eveneens een ontheffing aanvragen, of het oordeel van de andere school zou overgenomen kunnen worden wanneer deze leerling op de andere school reeds de ontheffing heeft gehad. Uiteindelijk staat het belang van de leerling voorop.

*De cijfers refereren aan de advisering aan de hand van prognosecijfers.

GYMNASIUM

In hoofdstuk 8 vakkenvoorlichting bij Latijnse taal en cultuur kun je lezen waarom de opleiding gymnasium zo waardevol is. Je krijgt een gymnasiumdiploma als je tenminste één klassieke taal hebt gevolgd. De keuze van Latijn of Grieks kan bij ieder profiel gemaakt worden naast de verplichte profielvakken en één profielkeuzevak. Alleen binnen het profiel Cultuur en Maatschappij kun je beide klassieke talen volgen.

In het programma van klassieke taal zit ook het onderdeel klassieke culturele vorming. Hierdoor wordt het bestuderen van de taal gekoppeld aan een inleiding in de klassieke cultuur die in een groot aantal opzichten aan de wieg heeft gestaan van onze westerse samenleving. Als gymnasiast volg je dan zowel ckv als binnen Latijn of Grieks kcv.

HOOFDSTUK 5

WIE HELPEN JE BIJ JE KEUZE

JE OUDERS

Voor een goede keuze is zelfkennis noodzakelijk en gelukkig kunnen anderen je daarbij goed helpen. Daarbij denken we allereerst aan je ouders, die je het beste zullen kennen. Met die gedachte op de achtergrond hebben we vóór de herfstvakantie je ouders uitgenodigd voor een informatieavond. En nu vragen we je deze informatie ook door je ouders te laten lezen, zodat je met hen de punten die voor jou van belang zijn, kunt bespreken.

DE SCHOOL

In de periode september - december is er een aantal klassikale lessen over studie- en beroepskeuze geweest via DeDecaan.net met Keuzeweb.

DOCENTEN EN DECANEN

- a. Je vakdocenten en je mentor zullen je graag te woord staan als je met hen wilt praten over je capaciteiten voor hun vak of als je nog meer te weten wilt komen over het eindexamenprogramma van hun vak. Bovendien brengen zij 2x gedurende dit schooljaar een advies uit over je keuze.
- b. De decaan kan je inlichtingen verschaffen over studies en opleidingen, toelatingseisen en -wensen en je naar literatuur en adressen verwijzen als je ergens meer over wilt weten. Het kan ook zijn dat je over de profielkeuze of de keuze van studierichting wilt praten, bijvoorbeeld als je twijfelt in verband met je capaciteiten en toekomstmogelijkheden of -plannen. Maak van de gelegenheid gebruik om met de decaan over je keuze van gedachten te wisselen.

DE DECANENKAMER/OLC

In de decanenkamer en in het OLC vind je veel boeken, brochures en folders over opleidingen en studiemogelijkheden na havo en vwo. Als je precies wilt weten wat er allemaal is, of je bent op zoek naar een boekje of brochure over één bepaald beroep of een bepaalde opleiding, kom dan naar de decanenkamer. Natuurlijk kun je ook via internet veel informatie inwinnen. Op de [decanensite](#) van het Theresialyceum is een aantal bruikbare links vermeld.

HOOFDSTUK 6

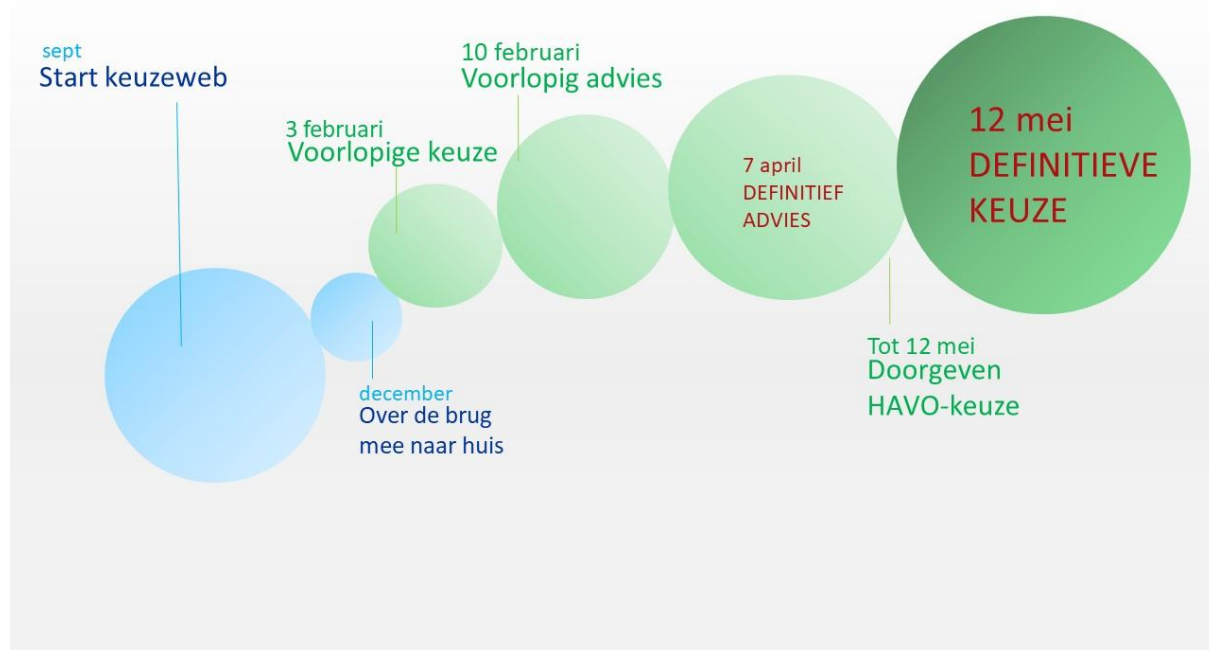
LOOPBAANORIËNTATIE- EN BEGELEIDING (LOB)

In de derde klas zetten jullie met behulp van Keuzeweb een voorlopig toekomsttraject uit met keuze van je 'afdeling' (havo/vwo) en profiel. Met deze loopbaanoriëntatie gaan we verder in de bovenbouw.

In de bovenbouw is het onderdeel LOB opgenomen in het vrije deel onder het zogenoemde 'vier v'-programma (onderdeel verkennen). Het is de bedoeling dat je je in deze uren bezig gaat houden met je verdere oriëntatie op studie/beroep en loopbaan. Via allerlei activiteiten zoals meeloopmiddagen hbo/wo, het bijwonen van Open Dagen, informatieavonden op school, ga je je verder oriënteren op vervolgonderwijs en het beroepenveld.

HOOFDSTUK 7

HET EEN EN ANDER OP EEN RIJ...

DE VOORLOPIGE KEUZE

3 februari 2022	Je kiest met behulp van het computerprogramma, je afdeling, je profiel en de profiel-keuzevakken. Jouw keuzeformulier print je uit en laat je door jouw ouders ondertekenen. Het ondertekende keuzeformulier lever je zo snel mogelijk daarna in bij jouw mentor.
Week 6 2022	De adviezen van de school worden schriftelijk aan jullie en je ouders meegedeeld. Indien je ouders een vraag hebben aan mentor/vakdocent inzake de voorlopige keuze dan kunnen ze hiervoor contact kunnen opnemen met betreffende docent.
februari t/m mei	Er volgen op aanvraag gesprekken met jou (en ouders) (mentor, vakdocenten en decanen) over havo/vwo- en profielkeuze. In de periode tussen het inleveren van de voorlopige keuze en definitieve keuze (februari – mei) kun je altijd definitief voor havo kiezen. Iedere donderdag kun je bij de decaan een wijziging doorgeven. Kies je dan voor havo, dan gaat die keuze in vanaf het moment dat je het door thuis ondertekende keuzeformulier hebt ingeleverd bij jouw decaan. Hou er dus rekening mee, dat je op “brugklasniveau” cijfers krijgt, zolang je nog geen ondertekend definitief keuzeformulier voor havo bij je decaan hebt ingeleverd.

	En denk eraan: brugklascijfers kunnen niet worden omgerekend naar havo-cijfers !
7 april 2022	De docenten geven het definitieve advies ten aanzien van jouw keuze. Van dat oordeel worden jij en je ouders daarna schriftelijk op de hoogte gesteld.
12 mei 2022 DEFINITIEVE KEUZE	Wanneer je geen wijzigingen doorgeeft ten aanzien van jouw voorlopige keuze van 3 februari 2022, dan wordt deze keuze op donderdag 12 mei 2022 automatisch omgezet in een definitieve keuze! Tot die datum – 12 mei 2022 - kun je dus iedere donderdag persoonlijk bij de decaan wijzigingen doorgeven. Er wordt dan een nieuw keuzeformulier uitgedraaid dat je weer thuis moet laten ondertekenen. Dit lever je daarna in bij jouw decaan en daarmee is jouw keuze definitief. In verband met de planning van het komend schooljaar moet je je vooral ook aan die datum houden.

NEDERLANDS

Naam vak	Nederlands
Omschrijving bovenbouw	In de bovenbouw is Nederlands uiteraard ook een verplicht vak. De verschillen tussen havo en vwo zijn niet zo heel groot voor wat de verschillende onderdelen betreft. Het is wel zo dat vooral de teksten die bij allerlei vaardigheden gebruikt worden, op het vwo veel abstracter van vorm zijn, dan op de havo. Ook zul je merken dat het tempo beduidend hoger ligt op het vwo. Tot slot is het onderdeel literatuur op het vwo in principe een apart vak, dat in de lessen Nederlands is geïntegreerd. Hierdoor is dit een zwaarder vakonderdeel dan op de havo. Er worden meer tijdvakken, stromingen en werken behandeld.
Vaardigheden / interesse	Taalvaardigheid of taalbeheersing is misschien wel het belangrijkste dat je op school goed aangeleerd moet krijgen. Het is immers bij elk vak heel belangrijk dat je goed begrijpt wat er bedoeld wordt. Om de vaardigheden die hierbij komen kijken goed in de vingers te krijgen, verwachten we een aantal dingen van je. Zo verwachten we bij Nederlands dat je je openstelt voor: - alles wat mensen op het hart hebben: in de klas bespreken we teksten over allerlei onderwerpen: economische, politieke, godsdienstige, literaire en vele andere; - alle denkbare en soms bijna ondenkbare fantasieën, gevoelens en gedachten van schrijvers; - alles wat er om je heen gebeurt; En dat je: - je kritisch opstelt tegenover taaluitingen van jezelf - iets zinnigs te zeggen of te schrijven hebt - je ervan bewust bent dat een goede taalbeheersing onmisbaar is in alle situaties waarin je taal hanteert.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Goed kunnen communiceren is in alle vakken van belang. Leerlingen die erg goed zijn in Nederlands gaan vaak een communicatieve opleiding volgen. Je kunt denken aan opleidingen die gericht zijn op PR, journalistiek, verkoop/marketing, rechten, onderwijs en/of bestuurskunde.
Boeken/ lesmethode	We gebruiken de methode "Nieuw Nederlands"; deze methode is voorzien van een digitale leeromgeving, waardoor de informatie, extra opdrachten en testen heel gemakkelijk op elk apparaat te benaderen zijn.
Examenstof	Bij de schoolexamens worden spreekvaardigheid, schrijfvaardigheid en het onderdeel literatuur getoetst. Bij het centraal schriftelijk examen staat het onderdeel leesvaardigheid en argumentatie centraal.
Interessante links	Uitleg over vakonderdelen: http://www.cambiumned.nl/ Voor literatuur: http://vlogboek.nl/

Quotes van leerlingen:

Ik vond spreken voor een groep niet fijn, maar eigenlijk valt het best wel mee

ENGELS

Naam vak	Engels
Omschrijving bovenbouw	In vergelijking met de onderbouw ligt de focus in de bovenbouw op vaardigheden zoals leesvaardigheid, schrijfvaardigheid, spreekvaardigheid en luistervaardigheid. Ook wordt er veel cultuur (oude en moderne populaire) behandeld. Op HAVO en VWO worden exact dezelfde vaardigheden getoetst, maar op het VWO wordt er een jaar langer literatuur behandeld, aangezien op beide jaarlagen de Engelstalige literatuurgeschiedenis vanaf de vijfde klas wordt aangeboden..
Vaardigheden / interesse	Vind je het uitpuzzelen van moeilijke taalproblemen leuk, of het bespreken van actualiteiten en documentaires, of lees je graag of kijk je graag Netflix, dan is Engels jouw vak!
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Er zijn tegenwoordig bijna geen beroepen meer waar het beheersen van de Engelse taal niet belangrijk is. Engels zal jou helpen bij veel studies, beroepen, maar ook op de gemiddelde vakantie.
Boeken/ lesmethode	Alquin: iedere paar maanden krijg je een nieuwe uitgave van dit tijdschrift met recent geschreven teksten over actuele en boeiende onderwerpen. Rhyme & Reason: het literatuurboek voor VWO 5 en 6.
Examenstof	Het eindexamen is een CITO leesvaardigheidstekst. Verder wordt er in het eindexamenjaar getoetst op schrijfvaardigheid, luistervaardigheid, spreekvaardigheid en literatuur.
Interessante links	http://www.alquin.com/ http://louistheroux.com/

Quotes van leerlingen:

Ik vind het leuk dat we in de bovenbouw bij Engels vaker volwassen onderwerpen behandelen

Ik vind het goed dat actuele onderwerpen zoals de Amerikaanse verkiezingen veel voorkomen bij Engels

FRANS

Naam vak	Frans
Omschrijving bovenbouw	In de bovenbouw wordt meer gefocust op vaardigheden zoals lezen, luisteren, spreken en schrijven. Ook wordt aandacht besteed aan het onderdeel literatuur: je gaat een aantal teksten, gedichten en chansons lezen en beluisteren en je leert over de belangrijkste stromingen in de Franse literatuur. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van eigentijdse communicatiemiddelen om je Frans te verbeteren. Je gaat in klas 5 h/v ook op excursie naar Lille.
Vaardigheden / interesse	Je kiest het vak Frans als je geïnteresseerd bent in de Franse taal, de mensen en cultuur of als het nodig is voor je vervolgopleiding en beroep. Daarnaast is Frankrijk een populair vakantieland.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	In de volgende beroepen is de Franse taal gewenst: communicatiedeskundige, tolk/vertaler, hotelmanager, journalist en in de toeristische en commerciële sector. Vooral ook in bedrijven die handel drijven met Franstalige landen, is kennis van het Frans heel belangrijk. Denk hierbij niet alleen aan Frankrijk maar ook aan Franstalige Afrikaanse landen, België, Zwitserland en Canada.
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw gaan we komend schooljaar werken met de nieuwe methode “Libre Service” die ook veel actueel en aantrekkelijk digitaal materiaal heeft.
Examenstof	Je wordt getoetst in het schrijven van een brief, je krijgt een toets kijk- en luistervaardigheid. Bij het mondeling examen word je uitspraak en gespreksvaardigheid getoetst. Bij het Centraal Eindexamen krijg je een toets leesvaardigheid.
Interessante links	Tijdens de les Frans heb je via je docent al opdrachten gemaakt via de site Franszelfsprekend . Test hier je kennis van Frankrijk en de Franse taal, of luister eens naar mooie muziek via deze link . Amusez-vous bien!

DUITS

Naam vak	Duits
Omschrijving bovenbouw	Duits is de meest gesproken moedertaal in Europa In totaal zijn er in Europa zo'n 100 miljoen mensen die Duits als moedertaal spreken. Ter vergelijking: Engels is in Europa de moedertaal van ongeveer 55 miljoen mensen, voor Frans geldt hetzelfde. Duits is voor ons Nederlanders redelijk herkenbaar, omdat veel Duitse woorden lijken op de Nederlandse vertaling ervan. Dat maakt het communiceren met een Duitstalig iemand net iets eenvoudiger. In de bovenbouw ga je nog beter leren hoe je in het Duits zowel schriftelijk als mondeling kunt communiceren!
Vaardigheden / interesse	Dankzij Duits een baan! In het moderne Europa "zonder grenzen" doen wij als Nederlanders zaken met allerlei landen, maar het meest met Duitsland. Daar verdienen we in Nederland een groot deel van onze boterham mee! Duitsland is een enorm land, met een grote economie. Denk maar eens aan wereldconcerns als Thyssen Krupp, Siemens, Volkswagen, BOSCH, Miele, Mercedes, Porsche enz.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	10 redenen om voor Duits te kiezen: 1 Werken in het bedrijfsleven 2 Leren over de Duitse cultuur 3 Voor toerisme en horeca 4 Voor opbouw van een wereldwijde carrière middels een groot Duits bedrijf 5 Voor onderzoek en wetenschap op Duits vakgebied 6 Voor uitbreiding van kennis door toegang tot Duitse communicatiemiddelen 7 Studeren in Duitstalige landen 8 Genieten van kunst, literatuur, muziek en filosofie 9 Reizen door Duitstalige landen 10 Het behalen van overal in Europa erkende Goethe (ERK) certificaten
Boeken/ lesmethode	Talenlab, Na klar!, Youtube, diverse links, Cito-materiaal, leesboekjes etc.
Examenstof	Alle vaardigheden (lezen, spreken, schrijven, kijk-luisteren)
Interessante links	https://de-de.facebook.com/goetheinstitut.deutsch/ http://www.deutschmachtspass.nl/ http://neanderpeople.npage.de/deutsch-fuer-anfaenger.html

Veelgehoorde quotes:

Deutsch macht Spaß

SPAANS

Naam vak	Spaans
Omschrijving bovenbouw	Wanneer je in klas 2 en 3 Spaans hebt gevolgd en het vak met een voldoende hebt afgesloten, is er de mogelijkheid om in klas 4 hiermee verder te gaan. Dit is in de vorm van een module. (1 les per week) In klas 4 ga je verder oefenen met Spaans om te komen op een niveau A2. We oefenen met de vier vaardigheden te weten lezen, schrijven, spreken en luisteren. VWO leerlingen kunnen na klas 4 ook in klas 5 de module Spaans volgen. In dit jaar ga je je voorbereiden op het DELE examen niveau A2-B1 voor scholieren.
Vaardigheden / interesse	Je vindt het leuk om je kennis en vaardigheid van de Spaanse taal te vergroten. En je wilt het vak Spaans afsluiten met een erkend internationaal diploma..
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Na Engels en Chinees is Spaans de meest gesproken taal in de wereld. Het is dus goed mogelijk dat je tijdens stages of later in je werkveld met de Spaanse taal te maken krijgt. Mocht je willen gaan studeren aan de Hogere Hotelschool, het NHTV, HBO (communicatie, economie, recht) of een studie met Taal en Cultuur dan heb je met deze module zeker een voorsprong.
Boeken/ lesmethode	Paso Adelante deel 3 Methodes: Examen training DELE Daarnaast krijg je extra oefenmateriaal van je docent.
Examenstof	Zoals al genoemd is er de mogelijkheid om deel te nemen aan het examen DELE. Voorafgaand kun je een proefexamen maken. Dit examen toetst de leerling op de volgende vier vaardigheden: lezen, luisteren, schrijven en spreken.
Interessante links	www.ver-taal.com www.digischool.nl www.videoele.com http://educatie.ntr.nl/spaans/

MAATSCHAPPIJLEER

Naam vak	Maatschappijleer
Omschrijving bovenbouw	Maatschappijleer is een verplicht vak in de eindexamenklassen van HAVO en VWO. Bij maatschappijleer worden maatschappelijke thema's behandeld, waarbij van de leerling verwacht wordt dat hij deze leert analyseren en er een mening over vormt. Voorbeelden van maatschappelijke thema's zijn criminaliteit, ongelijkheid, massamedia, discriminatie, politiek en terrorisme.
Vaardigheden / interesse	Je oefent bij maatschappijleer in argumenteren, analyseren en kritisch te zijn bij de selectie en het gebruik van informatie.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Maatschappijleer is belangrijk voor inzicht in en meningsvorming over maatschappelijke, politieke, economische en culturele kwesties. Voor onder meer de volgende beroepen is het vak interessant: advocaat, journalist, wethouder, docent, voorlichter, huisarts, beleidsambtenaar, financieel adviseur en wat al niet meer!
Boeken/ lesmethode	Zowel HAVO als VWO maken gebruik van een werkboek dat ontwikkeld is door de school zelf. Houd er rekening mee dat er geen lesboek is en veel stof in de lessen zelf aan bod zal komen.
Examenstof	Maatschappijleer wordt getoetst met twee praktische opdrachten (portfolio en presentatie) en een schriftelijk schoolexamen in SE3.
Interessante links	websites politieke partijen www.prodemos.nl https://www.youtube.com/c/vprozondagmetlubach

GESCHIEDENIS

	Geschiedenis
Omschrijving bovenbouw	In de bovenbouw ligt de nadruk op: - Grotere zelfstandigheid voor de leerling - De tien tijdvakken komen weer aanbod, maar dan met meer verdieping op de inhoud van de tijdvakken. - Toetsen zijn gericht op kennis van de stof en de toepassing ervan. - Analyse en interpretatie van bronnen spelen een grote rol. Verschil havo/vwo Bij vwo gaat er meer aandacht uit naar niet-westerse geschiedenis, zoals VS, Japan, China, etc. Meer abstracte thema's, bijvoorbeeld filosofie. Naast kennis wordt ook meer op inzicht en toepassing getoetst. Vwo ligt de nadruk meer op zelfstandigheid. Op het vwo ontwikkel je nog meer een eigen visie op het vak en de wereld om je heen.
Vaardigheden / interesse	Geschiedenis helpt je om de wereld en de actualiteit beter te begrijpen en te plaatsen. Je leert verbanden te leggen tussen het heden en het verleden. Door kennis van de geschiedenis leer jezelf en de samenleving beter kennen. Hierbij is het belangrijk dat je teksten kunt analyseren. Je zelfstandigheid in het plannen van je werk speelt een grote rol. Bronnen spelen een grote rol in de lessen. Je leert bronnen plaatsen in de tijdvakken en aan de kenmerkende aspecten van de tijdvakken.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	- Docent geschiedenis - Ook in het bedrijfsleven kun je aan de slag met het vak geschiedenis. Je leert namelijk goed analyseren, snel verbanden leggen en zaken helder verwoorden. - Journalistiek - Communicatie en PR - Museum - Archeologie
Boeken/ lesmethode	Geschiedenis Werkplaats
Examenstof	Havo/Vwo: 10 Tijdvakken (met hun kenmerkende aspecten) 3 historische contexten: - Republiek der zeven verenigde Nederlanden - Duitsland 1871-1945 - Koude oorlog 1945-1991 Extra voor Vwo: historische context - Verlichting
Interessante links	https://www.youtube.com/channel/UCJZ5YSBixTywVEtRmmooJfQ https://www.tijdvakken.nl/

Quotes van leerlingen:

Iemand die het verleden niet kent, begrijpt weinig van het heden."

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Naam vak	Lichamelijke Opvoeding
Omschrijving bovenbouw	Het programma van Lichamelijke Opvoeding is in de bovenbouw net wat anders dan in de onderbouw. Waar je in de onderbouw werkt aan verschillende vaardigheden binnen verschillende sporten, volg je voor het examen een oriëntatieprogramma. In de vierde klas ben je nog bezig met een verdieping van de verschillende vaardigheden uit de onderbouw. In 5-havo en 5-vwo/6-vwo ga je je in allerlei verschillende sporten oriënteren. Denk hierbij aan sporten die we in de onderbouw niet doen, zoals klimmen, tennis, squash, krav maga, boksen, fitness, spinning en rugby. LO is een verplicht vak binnen alle vier de profielen.
Vaardigheden / interesse	Lichamelijke opvoeding is meer dan sporten alleen. Door op school bezig te zijn met allerlei verschillende sporten, kom je er misschien achter welke sport het beste bij je past en welke sport je in je vrije tijd wilt gaan beoefenen. Het is ook belangrijk om je bewust te zijn van een gezonde leefstijl. Door jouw eigen motorische vaardigheden te ontwikkelen krijg je ook een sportief zelfbeeld. Hoe ga je om met winst en verlies, met tegenslag en blessures en niveauverschillen? Daarnaast is sporten samen met je klasgenoten natuurlijk erg leuk. Samen bewegen is samen plezier maken!
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Lichamelijke opvoeding (bewegen) is belangrijk voor iedereen. Op school geeft het ook ontspanning wat zorgt voor een gezonde geest in een gezond lichaam. Dit is voor elk beroep belangrijk, maar wil jij later iets met sport gaan doen dan kun je bijvoorbeeld aan de slag als docent LO, sportinstructeur (buitensport, wintersport), personal trainer, fysiotherapeut, bewegingswetenschapper, etc.
Boeken/ lesmethode	Voor LO gebruiken we geen boeken. Wel gebruiken we iPads om te filmen. Door je eigen beweging te analyseren, krijg je feedback waar je van kunt leren. In de bovenbouw krijg je geregeld de vrijheid om te kiezen wat je wilt doen. De iPad kan je dan helpen om sturing te geven aan je eigen motorische leren.
Examenstof	Het examenprogramma van LO bestaat uit een oriëntatieprogramma en een keuzeprogramma. Beide programma's sluit je samen af 'naar behoren' (voldoende, goed). Indien LO niet voldoende wordt afgesloten, kan de leerling wel deelnemen aan het centraal schriftelijk examen (CSE) maar kan er geen diploma worden uitgereikt. Het cijfer voor LO kan niet gecompenseerd worden met andere examencijfers.

Quotes van leerlingen:

*Je hebt pas verloren,
als je je er bij neerlegt*

Naam vak	Levensbeschouwing
Omschrijving bovenbouw	Het lesaanbod verschilt met de onderbouw. Aan de hand van verschillende thema's leer je van en over een levensbeschouwing. Denk hierbij aan ethische vraagstukken, zingeving, muziek & cultuur en een lessenreeks over leven & dood. Meer dan ooit staat je eigen ontwikkeling op de voorgrond en dit allemaal afgevangen met een PTA! Al met al een mooi programma en dat precies voor jou geschreven.
Vaardigheden / interesse	Vind je het leuk om van en met andere mensen iets nieuws te leren? Dan zit je op je plek bij de lessen levensbeschouwing.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	De vraag is of dat je er niets mee kan? Na dit schoolvak en met het behalen van je diploma gaat je eigen levensbeschouwing verder! Zowel in de humane wetenschappen (psychologie – sociologie), geesteswetenschappen (filosofie – theologie) komt dit vak veelvuldig voor. Als beroep kun je denken aan werken in de zorg, onderwijs, politiek en godsdienstige organisaties, maar zeer zeker ook in het bedrijfsleven.
Boeken/ lesmethode	Veelal eigen geschreven reader door de sectie levensbeschouwing2020©
Examenstof	Door gemakkelijke meerkeuzetoetsen, presentaties, dossiervorming, schrijven van pamfletten en essays, mondelinge examens leggen wij jou het vuur aan de schenen.
Interessante links	www.facebook.com

Quotes van leerlingen:

Naam vak	
Omschrijving bovenbouw	CKV (Culturele en Kunstzinnige Vorming) is een verplicht vak. Tijdens de lessen ligt de nadruk op nieuwsgierigheid en creatief denken. Je onderzoekt en verkent welke ervaringen je hebt op het gebied van Kunst en cultuur; Wat spreekt je aan en op wat voor een manier zijn je meningen zo gevormd? We duiken in de wereld van Kunst en cultuur en denken na over innovatie en laten ons inspireren door nieuwe ontdekkingen. Ook gaan we naar één of meerdere voorstellingen, zoals theater, bioscoop, atelier. We sluiten het CKV-jaar af met een persoonlijke verdieping door middel van een praktisch en theoretisch werkstuk. Je onderzoek/proces en al je bevindingen gedurende het gehele schooljaar worden vastgelegd in je eigen kunstdossier.
Vaardigheden / interesse	Wat leer je van CKV? Voelen, ervaren, inlevingsvermogen, goed kijken, observeren, kunst begrijpen, creatief denken-doen, reflecteren, met andere samenwerken, mening vormen, presenteren, onderzoeken.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Let op! CKV is geen kunstexamenvak maar een introductie in algemeen vormende kennis van kunst en cultuur. Als je later een creatief/innovatief beroep wil gaan doen, moet je voor het kunstvak muziek of kunst beeldend en kunst algemeen kiezen. Voor diegenen die graag als hobby nog iets meer willen doen, is er o.a. ook de filmmodule. Daarbij leer je film te analyseren en te maken.
Examenstof	CKV kent alleen een schoolexamen. Je sluit het vak met een cijfer af. Dit cijfer telt mee in het combinatiecijfer.
Interessante links	https://www.cjp.nl/ https://lerarenontwikkelfonds.onderwijscooperatie.nl/pilotproject-1-pop-up-kunst-lab-moonshot-thinking/

KUNST BEELDEND EN KUNST ALGEMEEN

Naam vak	Kunstvak Beeldend en Kunst Algemeen
Omschrijving bovenbouw, verschil met onderbouw.	Het kunstvak in de bovenbouw bestaat uit praktijk (kunst beeldend) en theorie (kunst algemeen). Bij kunst beeldend werk je aan creatieve opdrachten in een bepaald materiaal/techniek of rondom een thema. Vaak kun je een keuze maken voor tekenen, fotografie, film, mode, design, architectuur of combinaties daarvan. Bij beeldend gaat het over het leren maken van een goed eindwerk dat je mag presenteren in de school maar ook over een goed proces waarin je jouw creativiteit demonstreert. Daarnaast heb je kunst algemeen, daarbij leer je heel goed kijken en luisteren naar creatieve producten uit heden en verleden. Zo leer je niet alleen jouw eigen werk te verbeteren maar leer je ook de wereld wat beter te begrijpen, bijvoorbeeld hoe je kunt communiceren met beelden, met film of hoe creatieve processen tot creatieve producten kunnen leiden.
Vaardigheden / interesse	- Vind je fotografie, animatie, illustratie, kunst, design, mode, architectuur, muziek, theater en dans interessant? Bij kunst beeldend leer je kennis over kunst door zelf praktisch bezig te zijn met het vormgeven in beelden. - Vind je het belangrijk om creatief en onderzoekend te leren denken? Dan is kunst beeldend echt iets voor jou. - Heb je vaak veel (originele) ideeën en vind je het leuk om nieuwe oplossingen te bedenken? Dan leer je bij kunst beeldend hoe je nóg creatiever kunt denken. - Wil je meer leren over de rol van media, beeldcultuur of design voor de maatschappij, de technologische ontwikkelingen of de economie? Dan zul je kunst algemeen een interessant vak vinden.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Vaardigheden in creatief en kritisch denken worden wereldwijd als de belangrijkste vaardigheden voor de toekomst beschouwd en deze leer je bij kunst beeldend ontwikkelen. Voor veel vervolgopleidingen is het daarom goed als je kunst beeldend als examenvak gevolgd hebt: binnenhuisarchitectuur, fotografie, gamedesign, film en animatievormgeving, (web)design, mode, onderwijs, bouwkunde, industrieel ontwerpen, creatieve therapie, theaterwetenschappen, media- en communicatie studies maar ook journalistiek, pedagogiek en psychologie
Boeken/ lesmethode	www.kunstcontext.com
Examenstof	Schoolexamens in kunst beeldend en een centraal examen in kunst algemeen.
Interessante links	www.expertisecentrum-kunsttheorie.nl

Quotes van leerlingen:

*Op een andere manier naar kunst leren kijken.
Ik heb nu een visie waar kennis achter zit*

*ik heb creatief
leren denken*

*Ik heb geleerd onderzoek te
doen, andere manieren van
denken geleerd
(en ik vind kunst leuk)*

MUZIEK

Naam vak	muziek
Omschrijving bovenbouw	In de bovenbouw wordt er gewerkt naar een niveau voor het examen. Bij vwo leerlingen is er meer sprake van verdieping in muziekgeschiedenis en kunstgeschiedenis. Uiteraard blijft muziek maken het belangrijkste onderdeel van het vak muziek. Zowel havo als vwo leerlingen sluiten hun examenjaar af met het maken van een eigen compositie die zij in een presentatie-avond laten horen..
Vaardigheden / interesse	Op Theresia zijn leerlingen die in het schoolorkest zitten en zich vooral richten op klassieke -, film-, en musicalmuziek. Er zijn ook leerlingen die graag in een band spelen en zich vooral richten op allerlei vormen van popmuziek. Of leerlingen die juist graag zingen (musical, singersongwriter etc). Zij zingen in de Theresia Vocal Group of het Theresia koor. Elk jaar is er op Theresia een nieuwjaarsconcert waar het koor en orkest allerlei soorten (licht klassiek, film, musical) muziek laten horen. Ook is er de Theresia Night of Talent, waar allerlei vormen van popmuziek te horen zijn. Je hoeft muziek niet als eindexamenak te hebben om aan al deze activiteiten mee te doen. We bezoeken in de bovenbouw een aantal keren per jaar concerten van zeer uiteenlopende aard! Klassiek en musical in de concertzaal, jazz in Paradox en popmuziek in poptempel 013. Het zijn inspiratiebronnen voor de eigen muzieklessen!
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Vervolgopleiding: het conservatorium, de opleiding muziektheater, de muziekdocentenopleiding, de Rockacademie, de toneelschool, logopedie of de Pabo, universiteit bij de opleiding muziekwetenschappen, Beroepen: bij het werk als bewegingstherapeut, sportleraar of welzijnswerker, in de creatieve therapie, de gezondheidszorg, de reclamewereld, de communicatie- en informatietechnologie, het toerisme, de kunst en cultuur. Je hoeft niet altijd aanleg of talent te hebben om het vak muziek te kiezen. Je kunt heel erg genieten van dit vak als je gemotiveerd bent en je er hard voor wil werken. Daarnaast kun je het vak kiezen omdat het voor je vervolgopleiding/beroep nodig of nuttig is als je het vak gehad hebt en een soort portfolio moet maken voor toelating. Daarbij kun je denken aan heel veel verschillende vervolgstudies en beroepen. Enthousiasme is heel belangrijk!
Boeken/ lesmethode	We gebruiken de methode 'Intro' en 'Muziek op Maat', digitaal lesmateriaal, eigen muziektheorieboeken en muziekarrangementen.
Examenstof	Het examenvak muziek is te splitsen in twee delen. Alle leerlingen (Havo en Vwo) volgen het vak Kunst Algemeen. In dit vak leer je hoe je een brede kijk op kunst krijgt in al zijn facetten: muziek, beeldend, dans, theater en architectuur. De VWO-leerlingen doen ook examen in het vak Muziek.
Interessante links	TheresiaTalentNight ,

Quotes van leerlingen:

*Het is heel leuk om naast allerlei leervakken in het schoolorkest te spelen!
Dit doe je met leerlingen uit alle jaarlagen*

Het is supertof om in een band op school te spelen" We treden hartstikke vaak op. Gaan we in de toekomst ook buiten school doen

LATIJNSE TAAL EN CULTUUR

Naam vak	Latijnse Taal en Cultuur
Omschrijving bovenbouw	Elke leerling moet één extra (vreemde) taal kiezen buiten de vakken Nederlands en Engels. Als je kiest voor Latijnse Taal en Cultuur (LTC) voldoe je aan deze eis. De kennis van de cultuur is belangrijk om de teksten die gelezen worden, beter te begrijpen, daarom krijgen de leerlingen in de bovenbouw LTC. In de vierde klas worden de laatste grammaticale onderdelen behandeld, om vervolgens authentieke teksten te lezen en vertalen. Vanaf de vierde klas krijg je cultuurlessen, waardoor het vak CKV voor gymnasiasten een keuzevak is.
Vaardigheden / interesse	Vind je het puzzelen met teksten leuk en houd je van de cultuur? Dan is Latijn iets voor jou! Latijn is erg systematisch en valt daarom vaak in de smaak bij echte bètaleerlingen.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	De leerlingen die voor het gymnasium kiezen, zijn vaak op zoek naar een uitdaging en ze vinden dat de vakken Latijn en Grieks bijdragen aan hun eigen ontwikkeling. Uiteraard vinden ze de vakken ook gewoon leuk. Bij klassieke talen train je jezelf om problemen op te lossen: Soms is het een hele puzzel om een zin goed te vertalen, maar dat is goed voor je analytische vaardigheden en je doorzettingsvermogen. Je leert de basis van onze eigen hedendaagse cultuur kennen en vanuit verschillende perspectieven redeneren. Latijn en Grieks zijn handig voor alle studies die je hierna zou willen kiezen. Je hebt namelijk bepaalde vaardigheden aangeleerd die later ook belangrijk zijn. Bij het leren van (Westerse) talen heb je een voorsprong met Latijn.
Boeken/ lesmethode	SPQR + authentieke teksten
Examenstof	In de vierde klas wordt de grammaticakennis nog getoetst, daarnaast worden de vertaalvaardigheden en cultuurkennis altijd getoetst.
Interessante links	Benieuwd naar de eindexamenauteurs van de komende jaren? Bekijk dan: http://www.stilus.nl/examen/index-ce.htm

Quotes van leerlingen:

Door Latijn kan ik de puzzelstukjes in andere talen eerder vinden.

Ik heb LTC gekozen omdat ik het puzzelen met taal erg leuk vind

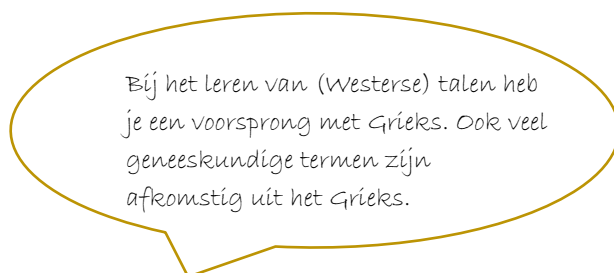
De klas is erg gezellig

Het is eigenlijk het fundament van veel vakken

GRIEKSE TAAL EN CULTUUR

Naam vak	Griekse Taal en Cultuur
Omschrijving bovenbouw	Elke leerling moet één extra (vreemde) taal kiezen buiten de vakken Nederlands en Engels. Als je kiest voor Griekse Taal en Cultuur (GTC) voldoe je aan deze eis. De kennis van de cultuur is belangrijk om de teksten die gelezen worden, beter te begrijpen, daarom krijgen de leerlingen in de bovenbouw GTC. Door de cultuurlessen is het vak CKV voor gymnasiasten een keuzevak. In de vierde klas worden de laatste grammaticale onderdelen behandeld, om vervolgens authentieke teksten te lezen, vertalen en begrijpen in hun culturele context.
Vaardigheden / interesse	Vind je Odysseus, Oedipus etc. interessant en wil je weten wat de Grieken echt over hen schreven? Dan is Grieks iets voor jou!
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Grieks is handig voor alle studies die je hierna zou willen kiezen. Je hebt namelijk bepaalde vaardigheden aangeleerd die later ook belangrijk zijn. De leerlingen die voor het gymnasium kiezen, zijn vaak op zoek naar een uitdaging en ze vinden dat de vakken Latijn en Grieks bijdragen aan hun eigen ontwikkeling. Bij klassieke talen train je jezelf om problemen op te lossen: Soms is het een hele puzzel om een zin goed te vertalen, maar dat is goed voor je analytische vaardigheden en je doorzettingsvermogen. Je leert de basis van onze eigen hedendaagse cultuur kennen en vanuit verschillende perspectieven redeneren. Bij het leren van (Westerse) talen heb je een voorsprong met Grieks.
Boeken/ lesmethode	Argo+ authentieke teksten
Examenstof	In de vierde klas wordt de grammaticakennis nog getoetst, daarnaast worden de vertaalvaardigheden en cultuurkennis altijd getoetst.
Interessante links	https://www.youtube.com/watch?v=gkYz6douDfo

Quotes van leerlingen:

CHINESE TAAL EN CULTUUR

Naam vak	Chinese taal en cultuur (中文及中国文化 <i>Zhōngwén jí Zhōngguó wénhuà</i>)
Omschrijving bovenbouw	In de bovenbouw kan je Chinese taal en cultuur als extra vak of profielvak kiezen in plaats van het vak Frans of Duits. Eén keer in de drie jaar maken alle bovenbouwleerlingen Chinees een studiereis naar China. Chinees is een beeldtaal en daardoor ook geschikt en interessant voor leerlingen met dyslexie. Chinese taal en cultuur/literatuur: In de bovenbouw steeds meer training op vaardigheden en toewerken naar een niveau voor het schoolexamen: -spreek- en gespreks-, luistervaardigheid, schrijfvaardigheid in Chinese karakters en leesvaardigheid (zonder het transcriptiesysteem <i>pinyin</i>) - steeds minder gebruik van het transcriptiesysteem <i>pinyin</i> - uitbreiding van grammatica. - langzaam meer toetsing op <i>hoe</i> je de woorden en grammatica toepast dan toetsing op woordenschat - aandacht voor Chinese cultuur/ literatuur, verschillen tussen de Chinese en Westerse cultuur/Chinese en Nederlandse literatuur als onderdeel van het Cultuurdomein van het vak Chinees. De keuze van het vak heeft ook invloed op andere lessen zoals Geschiedenis en Aardrijkskunde. Daar is nu ook meer aandacht voor China.
Vaardigheden / interesse	Het vak biedt verdieping op verschillende manieren. - Beter begrip van China als economische macht door kennis van de Chinese taal en cultuur - Studievaardigheden, motivatie en doorzettingsvermogen omdat je ziet hoe complex iets kan zijn en hoe je een moeilijke opgave kan aanpakken..
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Opvallen bij bedrijven en vervolgstudies. Je kan het vak kiezen omdat het voor je vervolgopleiding/beroep nodig of nuttig is als je het vak gehad hebt. Denk bijvoorbeeld aan International Business Relationship, Business Management, International Studies, Chinastudies, Oriëntaalse Talen en communicatie., Journalistiek, Hogere Hotelschool, Onderwijs
Boeken/ lesmethode	- Discover China lesboek – en werkboek - Examen oefenmateriaal
Examenstof	Schoolexamen in lees-, luister, schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid en Chinese cultuur/literatuur. Chinese taal en cultuur kent alleen een vwo-schoolexamen. Geen Havo schoolexamen.
Interessante links	www.mdbg.net https://chineescultuurplein.nl/

Quotes van leerlingen:

Chinees leren en naar China gaan is écht gaaf

Chinees is iets nieuws en totaal iets anders dan welke taal dan ook. En bovendien heel interessant

Chinees leren geeft extra verdieping die je bij andere talen niet vindt.

Vernieuwend en een goede voorbereiding op de toekomst, waarin we Chinees nodig hebben

Chinees leren heeft veel voordelen. Veel mensen op de wereld spreken Chinees en China speelt een belangrijke economische rol in de wereld.

Naam vak	Wiskunde A (Havo en Vwo) en Vwo wiskunde C
Omschrijving bovenbouw	Bij wiskunde A en C gaat het om opdrachten die vaak te maken hebben met een praktisch probleem. Uit stukken tekst moet je informatie wiskundig verwerken, denk bijvoorbeeld aan rekenen met procenten en grafisch weergeven van informatie. Problemen oplossen door het verwerken en interpreteren van gegevens (statistiek) is een belangrijk onderdeel. Abstract rekenen komt minder aan bod dan bij wiskunde B. Toch zijn er onderdelen in het programma die dat wel behandelen! Op het havo speelt statistiek een belangrijke rol, terwijl op het vwo bij wiskunde A kansrekening en bij wiskunde C logisch redeneren en ruimtemeetkunde belangrijk zijn. Zowel bij wiskunde A als wiskunde C krijg je een module Excel. Wiskunde C is alleen voor vwo profiel CM.
Vaardigheden / interesse	Natuurlijk wordt er gerekend bij wiskunde A en C. Licht jouw interesse meer bij wiskunde als ondersteuning voor andere, meer praktische vakken dan is wiskunde A of C mogelijk jouw vak. De meeste leerlingen vinden wiskunde A en C makkelijker dan wiskunde B.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Wiskunde A en C heb je vaak nodig bij vervolgstudies. Na het havo bij bijv.; economie, gezondheid, natuur, milieu. Na het vwo met wiskunde A zoals bijvoorbeeld psychologie, pedagogiek en economie (soms is bij economie wiskunde B aan te raden) en na vwo met wiskunde C: gedrag- en maatschappijstudies bijv. rechten. Voor geneeskunde volstaat wiskunde A.
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw gebruiken we een soortgelijke methode als in de onderbouw. Vraag je wiskundedocent hier eens in te mogen kijken.
Examenstof	Havo wiskunde A: o.a. statistiek en ICT, werken met functies en grafieken, verbanden weer geven. Vwo wiskunde A: o.a. statistiek, kansrekening, functies en grafieken, differentiëren. Vwo wiskunde C: o.a. statistiek, kansrekening, logisch redeneren, ruimtemeetkunde .
Interessante links	vwo https://view.publitas.com/noordhoff-voortgezet-onderwijs-groningen/welke-wiskunde-moet-ik-kiezen-vwo-getal-en-ruimte/page/1 havo https://view.publitas.com/noordhoff-voortgezet-onderwijs-groningen/welke-wiskunde-moet-ik-kiezen-havo-getal-en-ruimte/page/1

Quotes van leerlingen:

HAVO A: "Leuk om met statistiek bezig te zijn en dingen te analyseren"

HAVO A: "Goed te doen, maar letter rekenen blijft terugkomen"

VWO A: "Redelijk van wat ik ervan verwacht had. Maar je moet blijven opletten, ook wiskunde A kan lastig zijn"

WISKUNDE B

Naam vak	Wiskunde B (Havo en Vwo)
Omschrijving bovenbouw	Vergelijkingen oplossen, letter rekenen (algebra), meetkunde en goniometrie zijn onderwerpen uit de onderbouw die goed passen bij wiskunde B. Bij wiskunde B gaat het vaak om opdrachten die een abstract karakter hebben. Allerlei rekentechnieken zijn belangrijk, er moeten soms verschillende denkstappen worden gezet voordat een probleem kan worden opgelost. Hierbij speelt logisch redeneren en denken een erg belangrijke rol Over het algemeen wordt wiskunde B als zeer lastig ervaren. Zowel op havo als vwo. Het is daarom belangrijk om je goed te oriënteren. Maak bijvoorbeeld eens een (paar) opgaven uit de vierde klas delen of zoek op internet voorbeelden uit het programma..
Vaardigheden / interesse	Vind je het leuk om ingewikkelde, technische vraagstukken op te lossen, structuren te doorgronden, abstracte problemen aan te pakken, dan is wiskunde B jouw vak.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Wiskunde B heb je nodig als je de exacte kant op gaat, bijv. in de techniek, natuur of milieu. Hoe exacter je vervolgopleiding hoe meer je wiskunde B nodig zult hebben
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw gebruiken we een soortgelijke methode als in de onderbouw. Vraag je wiskundeleraar hier eens in te mogen kijken.
Examenstof	Havo wiskunde B: o.a. functies, veranderingen, meetkunde en formules, algebra. Vwo wiskunde B: o.a. functies, differentiëren, integreren, vectormetkunde en goniometrie
Interessante links	vwo https://view.publitas.com/noordhoff-voortgezet-onderwijs-groningen/welke-wiskunde-moet-ik-kiezen-vwo-getal-en-ruimte/page/1 havo https://view.publitas.com/noordhoff-voortgezet-onderwijs-groningen/welke-wiskunde-moet-ik-kiezen-havo-getal-en-ruimte/page/1 Of de zoekterm 'welke wiskunde moet ik kiezen' in google gebruiken: geeft een schat aan informatie.

Quotes van leerlingen:

HAVO B: "onderschat het niet, het is best moeilijk! Wel leuk om dingen goed te begrijpen"

*Wiskundigen
doen het met modellen! ☺*

VWO B: "Veel pittiger dan wiskunde in de onderbouw. Meer diepgang en gaat veel sneller!"

WISKUNDE D

Naam vak	Wiskunde D (Vwo)
Omschrijving bovenbouw	Bij wiskunde D, alleen te kiezen op het vwo, passen eigenlijk alle wiskundige onderwerpen die je in de onderbouw hebt gehad. Wiskunde D is een uitbreiding van wiskunde B en kun je alleen kiezen als je ook wiskunde B kiest, sommige onderwerpen kunnen pittig zijn. Andere onderwerpen komen uit het wiskunde A programma.
Vaardigheden / interesse	Als je wiskunde een leuk vak vindt dan is op het Vwo mogelijk om naast wiskunde B ook wiskunde D te kiezen. Je begrijpt dat je dan veel wiskundelessen volgt en flink wat tijd in wiskunde stopt.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Vwo wiskunde D: is vooral een verbreding van wiskunde B, maar kent ook onderwerpen uit wiskunde A. Wiskunde D is nuttig bij exact technische vervolgstudies waar wiskunde een belangrijk onderdeel is, zoals bij de TU waar vaak een toelatingsexamen wiskunde gevraagd wordt.
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw gebruiken we een soortgelijke methode als in de onderbouw. Vraag je wiskundeleraar hier eens in te mogen kijken.
Examenstof	Vwo wiskunde D: o.a. kansrekening, statistiek, analytische meetkunde, complexe getallen. Bij vwo wiskunde D is er geen centraal examen. Het schoolexamen bestaat uit deelttoetsen waarmee je onderwerpen afsluit.
Interessante links	https://view.publitas.com/noordhoff-voortgezet-onderwijs-groningen/welke-wiskunde-moet-ik-kiezen-vwo-getal-en-ruimte/page/1 Of de zoekterm 'welke wiskunde moet ik kiezen' in google gebruiken: geeft een schat aan informatie.

Quotes van leerlingen:

ECONOMIE

Naam vak	Economie
Omschrijving bovenbouw	In de bovenbouw leer je door het volgen van het vak economie je omgeving en het nieuws met een economische bril te bekijken. Je leert over individuele en maatschappelijke keuzes, we hebben het over werkloosheid en overheidsbeleid, we analyseren de keuzes van bedrijven en individuen. Verder spreken we over de verdeling van de inkomens, de economische positie van Nederland en Europa in de wereld en nog veel meer. De stof die je in de eerste en derde periode van klas 3 hebt gehad zijn goede voorbeelden van de economiestof uit de bovenbouw..
Vaardigheden / interesse	Als je aardig kunt rekenen, het leuk vindt om over maatschappelijke problemen te discussiëren en uit jezelf de actualiteitenrubrieken op televisie bekijkt, ben je geknipt voor het vak economie.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Het vak economie is eigenlijk voor alle beroepen interessant. Je leert afwegingen te maken tussen kosten en opbrengsten van beslissingen, om je zo te helpen om tot een rationele beslissing te komen.
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw werken we met de lesbrieven van de LWEO.
Examenstof	Op het examen wordt een combinatie van rekenwerk, tekstinzicht, broninterpretatie en vakkennis getoetst. Verbale en rekenkundige kwaliteiten zijn belangrijk.
Interessante links	Je kunt vast kijken op www.lweo.nl om te zien met welke lesbrieven je op de Havo en het VWO te maken krijgt.

Quotes van leerlingen:

Het gaat echt niet alleen maar over geld.. Het gaat om het begrijpen van de wereld op tv en om je heen'

FILOSOFIE

Naam vak	Filosofie
Omschrijving bovenbouw	Bij alle schoolvakken moet je nadenken, maar bij filosofie leer je <i>denken óver denken</i>. In de derde klas kun je tijdens het 2^e en 3^e roosterblok een module volgen om zelf te ervaren hoe dat in zijn werk gaat. De echte filosofielessen starten pas in de vijfde klas en behandelen veel verschillende onderwerpen. Denk aan: • "Kunnen we ons universum wiskundig verklaren?" • "Vormt taal onze werkelijkheid of andersom?" en • "Wat is het verschil tussen mens en dier?". Ook actuele vragen komen aan bod, zoals: "Wegen de voordelen van de corona-maatregelen op tegen de nadelen?" en "Is president Trump een leider of juist een volger?". Kortom, vragen die bij elk profiel thuishoren.
Vaardigheden / interesse 	Veel mensen denken al te weten wat <i>filosoferen</i> is, maar... filosofisch nadenken is niet hetzelfde als op een druilerige zondagmiddag een beetje nadenken over de zin van het leven. Op het Theresialyceum leer je filosoferen op een systematische manier: je onthoudt wat je hebt uitgedacht en je gaat verder waar je de vorige dag eindigde. Je probeert je gedachten op een onderling samenhangende en niet tegenstrijdige manier te ordenen en bent hierbij kritisch; je stelt ook je eigen antwoorden voortdurend ter discussie. Zo ontwikkel je de kritische houding die bij een vwo-leerling hoort.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Je leert essentiële denkvaardigheden die van pas komen bij al je andere schoolvakken. Het zal je dan ook niet verbazen dat bij zowat alle vervolgoopleidingen colleges filosofie verplicht zijn: of je economie, rechten of geneeskunde gaat studeren, of je nu naar de TU gaat of naar de ALO. Als je tijdens het aanmeldingstraject bovendien kunt laten zien dat je filosofie hebt gevolgd, heb je al snel een streepje voor! Je toont hiermee aan dat je een goed ontwikkeld denkvermogen hebt en dat je breed geïnteresseerd bent.
Boeken/ lesmethode	We gebruiken tekst- en werkboeken van 'Durf te denken!'
Examenstof	Bij het CSE wordt je kennis van filosofische theorieën en de kwaliteit van je logische redeneervermogen getoetst.
Interessante links	"Crash Course Philosophy": https://www.youtube.com/watch?v=1A_CAKYt3GY https://juniorkennisbank.nl/wat-is-filosofie/

Quotes van (oud-)leerlingen:

Eigenlijk zou iedereen verplicht filosofie moeten volgen.

Filosofielessen zijn super leuk en zetten je écht aan het denken!

Nu ik studeer, merk ik dat ik door filosofie een voorsprong heb.

AARDRIJKSKUNDE

Naam vak	Aardrijkskunde
Omschrijving bovenbouw	Aardrijkskunde is in drie profielen een profielkeuzevak. Bovendien kan het als vrij deelvak door iedereen gekozen worden. Grootste verschil tussen HAVO en VWO zit in de mate van inzicht. Vragen zullen op VWO minder reproductief zijn, maar meer gericht op toepassen. Inhoudelijk zijn de programma's niet heel erg verschillend, al zal natuurlijk op VWO de diepgang wel groter zijn.
Vaardigheden / interesse	Het belang van aardrijkskunde is het beste aan te geven door dagelijks de wereld om je heen te volgen in de krant, op TV of via internet/social media. Als je geïnteresseerd ben in die wereld, in de mensen die erop wonen, in de relaties die landen met elkaar hebben, in de milieuproblemen zoals de klimaatverandering waar we midden in zitten, in de problemen waar Nederland mee worstelt met betrekking tot ruimtelijke inrichting, dan is aardrijkskunde wellicht het vak voor jou.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant?	Aardrijkskunde is voor geen enkele vervolgopleiding verplicht, maar je kunt er vele kanten mee op. Geografen komen terecht bij gemeentes en provincie, in de bouw, bij Rijkswaterstaat, bij energiebedrijven, bij milieuorganisaties, in de logistiek, ontwikkelingswerk en wat al niet.
Boeken/ lesmethode	We maken gebruik van de methode De Geo voor de bovenbouw. Elk onderwerp dat we bespreken gebeurt aan de hand van een mooi, rijkelijk geïllustreerd boek. Je hoeft thuis geen eigen atlas aan te schaffen. Atlasopdrachten maken we altijd in de klas.
Examenstof	De totale stof draait om de thema's aarde en wereld. In "Aarde" wordt onze planeet bekeken vanuit fysisch geografisch standpunt. Thema's als endogene krachten, klimaten en klimaatverandering komen aan de orde. Mondiale milieuproblemen worden uitgebreid besproken. In het thema "wereld" gaat het vooral over Globalisering. Die globalisering wordt verklaard vanuit economische, politieke, vervoerstechnische en culturele invalshoeken. "Aarde en Wereld" komen samen in twee regio's, namelijk ons eigen land en Latijns-Amerika en Brazilië.
Interessante links	Kijk eens op de site www.gogeo.nl Hierin kun je zien bij welke bedrijven geografie een belangrijke rol speelt. Ook interessant is het voorlichtingsfilmpje dat het Greijdanus College in Hardenberg maakte waarin je precies kunt zien wat je in de bovenbouw kunt verwachten. https://www.youtube.com/watch?v=BgdaoTU2QNO

Quotes van leerlingen:

BIOLOGIE

Naam vak	Biologie
Omschrijving bovenbouw	Er is een groot verschil tussen de onderbouw en bovenbouw voor het vak biologie. Er wordt wel stof herhaald, maar op de thema's wordt veel dieper ingegaan. Ook komen er nieuwe onderwerpen bij zoals moleculaire genetica, ecologie en biotechnologie. Het grootste verschil tussen havo en vwo is de mate waarin de biochemie aan bod komt. Dit is op het vwo veel meer aanwezig. Om biologie goed te kunnen begrijpen is het dus ook belangrijk dat je scheikunde in je pakket hebt! Voor de havo is dit iets minder relevant.
Vaardigheden / interesse	Biologie is zo divers dat er altijd wel een thema bij zit dat je aanspreekt. De werking van het menselijk lichaam wordt uitvoerig behandeld. Ook is er veel aandacht voor ecologie, de relatie tussen organismen en hun omgeving, en moleculaire biologie, bijvoorbeeld DNA. Dus vind je het interessant om iets te lezen over ziekten? Of kijk je graag filmpjes met uitleg over de werking van het lichaam? Valt het je buiten op dat iedere vogelsoort een ander geluid maakt? Of wil je nu eens weten wat drugs en alcohol voor effect hebben op je organen? Dat zijn allemaal onderwerpen die voorbij zullen komen.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Voor studies als.... biomedische wetenschappen, fysiotherapie, plantenwetenschappen, applied sciences, ecologie, bosbouw, verpleegkunde, diëtik, verloskunde, biotechnologie, dierwetenschappen, geneeskunde, psychologie, bos- en natuurbeheer, biologie & medisch laboratoriumonderzoek, bio-informatica, operatieassistent, chemie, life sciences, podotherapie,... en natuurlijk: biologie!
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw wordt gebruik gemaakt van dezelfde lesmethode als in de onderbouw: Nectar. Naast het lesboek worden er ook veel werkbladen gebruikt en practica gedaan.
Examenstof	SO's worden niet meer gegeven, maar proefwerken nog wel. Daarnaast krijg je ook regelmatig een cijfer voor een verslag dat je schrijft van een practicum. Het schriftelijk eindexamen bestaat uit vragen over verschillende thema's. Dit zijn bijna alle thema's die in de bovenbouw behandeld worden.
Interessante links	We maken in de bovenbouw vaak gebruik van de websites https://biologiepagina.nl/ en www.bioplek.org .

Naam vak	Scheikunde
Omschrijving bovenbouw	In de onderbouw heb je geleerd hoe stoffen met elkaar reageren, in de bovenbouw leer je waarom ze op die manier met elkaar reageren. Daarnaast ga je ook rekenen aan hoeveelheden en concentraties van stoffen. Verder gaan we onderzoeken hoe moleculen van plastics en voedingsmiddelen eruit zien en we leren over de chemische industrie.
Vaardigheden / interesse	Vind je analyseren van vraagstukken en het onderzoeken van stoffen leuk, dan ben je bij scheikunde in de bovenbouw op de juiste plek. Je moet het leuk vinden om te rekenen aan reacties en na te denken over molecuulformules. We doen ook nog veel practicum, maar niet zoveel als in de 3e klas.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Arts, chirurg, onderzoeker, fysiotherapeut, medicijnontwikkelaar, analist, productontwikkelaar, laborant, leraar, procestechnoloog, milieudeskundige, voedingsdeskundige en nog heel veel andere beroepen.
Boeken/ lesmethode	NOVA MAX boek en digitaal.
Examenstof	Op je examen krijg je alles terug uit de 3 ^e , 4 ^e , 5 ^e en 6 ^e klas. Scheikunde is een opbouwend vak, dus alle nieuwe stof bouwt voort op wat je al hebt gehad. Ook dat wat je nu in de 3e klas krijgt, blijft belangrijk in de bovenbouw.
Interessante links	http://www.studentum.nl/zoeken/opleiding-scheikunde http://www.chemieisoveral.nl/werken-en-carriere/beroepenprofielen https://nl.wikipedia.org/wiki/Scheikunde

Quotes van leerlingen:

NATUURKUNDE

Naam vak	Natuurkunde
Omschrijving bovenbouw	De manier van werken en ervaringen in de onderbouw worden voortgezet in de bovenbouw. Qua stof worden de onderwerpen (zoals elektriciteit en bewegingen) uitgebreid en uitgediept. Uiteraard maak je ook kennis met nieuwe onderwerpen zoals hemelmechanica en astrofysica en op het vwo kwantumfysica. Je werkt met een studiehandleiding waarbij je keuze's kunt maken hoe je de stof verwerkt. Je wordt op verschillende manieren getoetst, bijvoorbeeld praktische opdrachten, mondelingen maar ook schriftelijke toetsen om goed voorbereid richting het eindexamen te gaan. Je werkt in de les veel in groepsverband en je bent daardoor zelf verantwoordelijk voor je eigen leerproces. Klassikale instructies worden afgewisseld door zelfstandig werken en actieve werkvormen. Er is ook voldoende ruimte voor eigen ideeën.
Vaardigheden / interesse	In de onderbouw wordt de basis gelegd voor het vervolg van jouw carrière. Nadruk wordt niet gelegd op het halen van cijfers, maar op het proces "Op welke manier kom ik aan de juiste kennis?". De uitdagingen hierin zijn zelfstandig werken, vragen stellen en reflecteren op het "leren leren". Door het uitvoeren van practica en diverse casussen wordt de natuurkunde niet zomaar geleerd, maar eerder ervaren. Een natuurlijke interesse in het vak is uiteraard wenselijk.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Natuurkunde is een manier van denken, bijna overal en dagelijks toepasbaar. Dit is ook de reden dat veel vervolgstudies vragen om het vak natuurkunde te volgen. Denk hierbij aan werktuigbouwkunde en elektrotechniek. Maar ook bij een studie als geneeskunde wordt gevraagd om basiskennis over natuurkunde. Natuurkunde is overal toepasbaar, zelfs in bestuurlijke functies. Een goed voorbeeld hiervan is Angela Merkel, de bondskanselier van Duitsland. Zij is natuurkundige.
Boeken/ lesmethode	De sectie natuurkunde heeft een (jaar)handleiding opgezet die jou begeleidt door de methoden. Naast (veel) proeven en casussen wordt gebruik gemaakt van het volgende boek: Op de HAVO krijg je 1 boek voor zowel H4 als H5: Stevin Op het VWO krijg je 1 boek voor zowel V4, V5 als V6: Stevin
Examenstof	De eindexameneisen kun je vinden op internet. Voor de HAVO is dat te vinden op https://www.examenblad.nl/examen/natuurkunde-havo-2/2019/havo?topparent=vg41h1h4i9qd Voor het VWO is dat te vinden op https://www.examenblad.nl/examen/natuurkunde-vwo-2/2020/vwo?topparent=vg41h1h4i9qd Klik dan bij 'examenstof' bij 'syllabus'.
Interessante links	https://www.sciencespace.nl/wat-wil-je-worden/artikelen/2252/profielkeuze http://forum.scholieren.com/showthread.php?t=1875876

WAAROM EEN DOCENT NATUURKUNDE

INFORMATICA

Naam vak	Informatica
Omschrijving bovenbouw	In de onderbouw leer je werken met programma's en krijg je basisvaardigheden over programmeren. In de bovenbouw kijken we naar de werking van computers en informatiesystemen. Dit betekent dat theorie een belangrijk onderdeel is van de lesstof. Uiteraard breiden wij onze kennis over programmeren uit. De leerstof tussen havo en vwo verschilt niet zo veel. Bij het vwo gaan we dieper op de onderwerpen in en krijg je een automatiseringsopdracht in 6vwo. Het vak is dagelijks in ontwikkeling vanwege de praktijk. Hierdoor kan de leerstof weleens aangepast worden.
Vaardigheden / interesse	Specifieke vaardigheden hoeft je niet te hebben (wij nemen aan dat iedereen met een computer en het gebruik van internet om kan gaan). Je hoeft geen wiskundige onderwerpen te verwachten, ook niet Bèta-leerlingen kunnen het vak volgen (en hun kwaliteiten tonen). Wel moet je over een goede inzet beschikken en niet te snel opgeven, vooral bij het samenwerken en programmeren.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Eigenlijk kun je bij elke studie de vaardigheden die je geleerd heb gebruiken, maar als je toch bestuurlijke informatica wil gaan studeren, Game-design of Data-science dan is dit vak aan te bevelen. In de ICT-branche is een hele grote vraag naar ICT'ers!
Boeken/ lesmethode	In de bovenbouw wordt gebruik gemaakt van de online lesmethode van de uitgever Instruct. Daarnaast zijn er handleidingen voor de programmeertalen.
Examenstof	SO's worden niet meer gegeven, maar proefwerken nog wel. Daarnaast krijg je ook regelmatig een cijfer voor een praktische opdracht. Het schoolexamen bestaat uit twee toetsen met meerkeuzevragen over de theorie. Daarnaast zijn er voor de havo twee en voor het vwo vier praktijkopdrachten die mee tellen voor het schoolexamen.
Interessante links	https://www.youtube.com/watch?v=Bgafr6XV53A https://www.instruct.nl/kiesinformatica

Quotes van leerlingen:

Fijn dat ik heb leren programmeren, nu had ik het de eerste drie weken gemakkelijk en kon ik makkelijker wennen aan de studie op de universiteit

BEDRIJFSECONOMIE

Naam vak	Bedrijfseconomie
Omschrijving bovenbouw	Vanaf augustus 2018 is er in de bovenbouw een nieuw vak – of beter: een bestaand vak in een geheel nieuw jasje. Management en Organisatie heet vanaf dat moment 'Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid'. Het vak bestaat uit een aantal onderdelen, zoals investeren en financieren, marketing, financiële en niet-financiële informatie en verslaglegging. Het vak gaat over de organisatie van een bedrijf en de beslissingen die een onderneming neemt. Zoals, verkopen we aandelen of nemen we een lening bij de bank om geld aan te trekken? Welke kosten zorgen ervoor dat onze winst lager is dan verwacht? Maken we meer reclame of verlagen we de productiekosten om in de toekomst meer winst te maken? De onderwerpen uit de 2e periode van de derde klas zijn een goed voorbeeld van de bovenbouwstof bij bedrijfseconomie (=beco)
Vaardigheden / interesse	Goed inzicht in cijfers. Wil je weten hoe je eigen onderneming kunt starten, en welke regels en wetgeving voor bedrijven van toepassing zijn. Of hoe je andere bedrijven financieel kunt analyseren? Dan ben je van harte welkom bij het vak bedrijfseconomie.
Wat kun je ermee, voor welke beroepen is dit vak interessant	Het analyseren van de bedrijfskosten, opbrengsten, bezittingen en het vastleggen van deze financiële feiten zijn vaardigheden die je leert bij bedrijfseconomie. Wil je later je eigen onderneming starten? Dan wil je weten hoeveel winst jouw bedrijf maakt, hoe jouw bedrijf meer winst kan maken en aan welke regels en wetgeving jouw bedrijf zich zal moeten houden. Bedrijfseconomie is niet alleen een zeer nuttig vak voor toekomstige ondernemers, maar ook voor werken binnen een onderneming en organiseren van je eigen financieel huishouden.
Boeken/ lesmethode	Je kunt alvast kijken op www.uitgeverij-stoffels.nl om te zien met welke lesbrieven je te maken krijgt.
Examenstof	Op het examen wordt een combinatie van rekenwerk, tekstinzicht, broninterpretatie en vakkennis getoetst. Verbale en rekenkundige kwaliteiten zijn belangrijk.